(ג) לְרָחֲצָם, (ב) שֶׁלֹּא אִסְרוּ אֶלָּא רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג: **ב** (ג) [1]נוֹטֵל אָדָם יָדָיו שַׁחֲרִית וּמְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִטֹּל אֶלָּא עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו (וְלֹא יְכַוֵּן לַהֲנָאַת רְחִיצָה רַק לְהַעֲבִיר הָרוּחַ רָעָה מֵעַל הַיָּדַיִם) (הגהות מיימוני (פ"ג מ"ג ס"ג): **ג** [2]אִם הֶטִּיל מַיִם (ג) (ד) וְשִׁפְשֵׁף בְּיָדוֹ, אוֹ עָשָׂה צָרְכָיו [3]וְקִנֵּחַ, מֻתָּר לְרָחֵץ, דְּהָוֶה לֵיהּ יָדָיו מְלֻכְלָכוֹת (וְרוֹחַץ עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו). (ה) * [4]וְאִם רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל, אֲפִלּוּ לֹא קִנֵּחַ נַמִּי מֻתָּר לִטֹּל (ו) עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו. הַגָּהּ: וְכֵן (ד) כֹּהֵן הָעוֹלֶה לַדּוּכָן (ז) נוֹטֵל יָדָיו אַף עַל פִּי שֶׁהֵן טְהוֹרוֹת, (ח) דְּכָל רֹב רְחִיצָה שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן בָּהּ לְתַעֲנוּג מֻתֶּרֶת (הגהות מיימוני פרק ב') [ג'] מהלכות יום כיפור (סמ) ומהרי"ל (מנהגים)), וְלָכֵן אֲפִלּוּ בָּא מִן הַדֶּרֶךְ וְרַגְלָיו כֻּהוֹת מֻתָּר לְרָחֲצָן (ד"ה כתב הרמב"ם) בשם הגהות מיימוני (סמ פ"ג ד) וסמ"ג (לאוין סט) וטור הלכות תשעה באב (סי' תקנד)): **ד** [5]מִי שֶׁהוּא אִסְטְנִיס וְאֵין דַּעְתּוֹ מְיֻשֶּׁבֶת עָלָיו עַד שֶׁיְּקַנֵּחַ פָּנָיו בְּמַיִם, מֻתָּר. הַגָּהּ: (ט) וְנָהֲגוּ בָּזֶה לְהַחְמִיר, וַאֲפִלּוּ בִּרְחִיצַת הָעֵינַיִם (י) שֶׁהִיא קָצַת (ה) רְפוּאָה נָהֲגוּ לְהַחְמִיר (מהרי"ל (סמ)). וְאָסוּר לִרְחֹץ (יא) פִּיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאַר לְעֵיל סִימָן תקס"ז סָעִיף ג': **ה** [6]הַהוֹלֵךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, אוֹ

ו תוספות שם (ד"ה משום) מַהָא דְּיָד לְפֶה תִּקָּצֵץ שַׁבָּת (ק"ט) [קח:].
ז הָרא"ש שָׁם (פ"ח ס"ג). ח טור. ט בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומיהו). י טור בְּשֵׁם גְּאוֹן. כ בְּרֵירָתָא יוֹמָא ע"ז (ע"ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) לְרָחֲצָם. וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִטֹּל אֶלָּא מָקוֹם הַמְטֻנָּף בִּלְבַד. רַמְב"ם (פ"ג ה"ב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) ג. וְשִׁפְשֵׁף. מִשְׁמַע אֲבָל בְּלֹא שִׁפְשׁוּף אֵין לִטֹּל יָדַיִם רַק אִם רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אַחַר זֶה. וְטַ"ז (סק"ב) כָּתַב כֵּיוָן דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר, יִטֹּל אֲפִלּוּ בְּלֹא שִׁפְשׁוּף, עַיֵּן שָׁם: (ד) כֹּהֵן. וְהוּא הַדִּין לְיִם בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ. רַדְבַּ"ז (ח"ד סי' לו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): ד (ה) רְפוּאָה. אֲבָל מְשׁוּם רְפוּאָה גְּמוּרָה מֻתָּר לְרָחֵץ, דְּלֹא גָּרַע מִמִּי שֶׁרַגְלָיו כֹּהוֹת, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מֻתָּר לִכְנֹס בְּמַיִם לְרָחֵץ כָּל גּוּפוֹ בְּפַעַם אַחַת בְּכְדֵי לְהָסִיר הַלִּכְלוּךְ שֶׁעָלָיו. וּכְשֶׁרוֹחֵץ מֵחֲמַת טִנּוּף, יְכַוֵּן שֶׁאֵינוֹ לַהֲנָאַת רְחִיצָה רַק לְהַעֲבִיר הַלִּכְלוּךְ, וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף סָעִיף ב' [אַחֲרוֹנִים]: **(ב) שֶׁלֹּא אִסְרוּ אֶלָּא רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע (ג) דְּאִם הַזֵּעָה הִרְבֶּה וְרוֹצֶה לִרְחֹץ לְהַעֲבִיר הַזֵּעָה מֻתָּר, כֵּיוָן שֶׁאֵינָהּ רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג. (ד) וּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁאֵינוֹ אִסְטְנִיס וְאֵין צָרִיךְ לִרְחִיצָה זוֹ כָּל כָּךְ, א]נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לִרְחֹץ בְּשִׁבְיל הַעֲבָרַת הַזֵּעָה, כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לָסוּךְ בְּשֶׂמֶן לְהַעֲבִיר הַזֵּעָה כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּסִימָן תרי"ד (ס"א): **ב (ג) נוֹטֵל אָדָם יָדָיו שַׁחֲרִית.** כְּדַרְכּוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, (ה) כֵּיוָן דִּבְלֹא זֶה לֹא יָכוֹל לִגַּע בְּיָדָיו לְפֶה וְלַעֲיָנַיִם וְלָאֹזֶן מִשּׁוּם סַכָּנָה, לֹא גָּרַע מֵאַחַר שֶׁהָיָה מְלֻכְלָךְ בְּטִיט וְכוּ', אֲבָל פָּנָיו לֹא יִרְחַץ כָּלָל, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ד': **ג (ד) וְשִׁפְשֵׁף בְּיָדוֹ אוֹ עָשָׂה צָרְכָיו וְקִנֵּחַ וְכוּ'.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּאִם לֹא קִנֵּחַ בִּגְדוֹלִים וְלֹא שִׁפְשֵׁף בִּקְטַנִּים אָסוּר לוֹ לִרְחֹץ, וּבָאֱמֶת יֵשׁ מַחְלֹקֶת הַפּוֹסְקִים בָּזֶה, [2]דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ לֹא קִנֵּחַ וְשִׁפְשֵׁף יֵשׁ לוֹ לִרְחֹץ יָדָיו מִשּׁוּם 'הִכּוֹן לִקְרַאת אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל' (עמוס ד יב) דְּהָא צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר, וְעַל כֵּן הִסְכִּימוּ (ו) הָאַחֲרוֹנִים דְּנָכוֹן לְכַתְּחִלָּה לְקַנֵּחַ וּלְשַׁפְשֵׁף כְּדֵי לְהוֹצִיא נַפְשִׁיהּ מִפְּלוּגְתָּא, דְּבָזֶה לְכָלֵי עָלְמָא מֻתָּר לִרְחֹץ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּלֵיל יוֹם הַכִּפּוּרִים אַחַר הַתְּפִלָּה, אֲבָל בַּיּוֹם (ז) שֶׁמִּתְפַּלְּלִין כָּל הַיּוֹם, אִם הֶטִּיל מַיִם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שִׁפְשֵׁף אוֹ שֶׁעָשָׂה צָרְכָיו אַף שֶׁלֹּא קִנֵּחַ, מֻתָּר לִטֹּל יָדָיו עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו וּכְדִלְקַמִּיהּ: **(ה) וְאִם רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל אֲפִלּוּ לֹא קִנֵּחַ וְכוּ'.** מִשְׁמַע מִזֶּה דְּאִם לֹא עָשָׂה צָרְכָיו כְּלָל אֵין לוֹ לִטֹּל יָדָיו בְּשִׁבְיל תְּפִלָּה בִּלְבַד, אַף דִּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן רל"ג סָעִיף ב' דְּבִשְׁבִיל תְּפִלָּה בִּלְבַד מִצְוָה לִטֹּל יָדַיִם, (ח) הָכָא מִשּׁוּם חֹמֶר יוֹם הַכִּפּוּרִים חָשַׁשׁ לְאוֹתָן הַפּוֹסְקִים דְּסָבְרִי דְּבִשְׁבִיל תְּפִלָּה בִּלְבַד לֹא תִּקְּנוּ לִטֹּל יָדַיִם, כִּי אִם בְּשַׁחֲרִית מִשּׁוּם דְּנַעֲשָׂה כִּבְרִיָּה חֲדָשָׁה: **(ו) עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו.** וְלֹא יוֹתֵר, (ט) אֲפִלּוּ עָשָׂה צָרְכָיו וְקִנֵּחַ. וְעַיֵּן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (איסור רחיצה ס"א) דְּהוּא הַדִּין אִם נָגַע בִּגּוּפוֹ בִּמְקוֹמוֹת הַמְכֻסִּים שֶׁשָּׁם הוּא מְקוֹם זֵעָה, אֲפִלּוּ לֹא נָגַע רַק בְּאֶצְבַּע אַחַת צָרִיךְ לִרְחֹץ כָּל יָדוֹ עַד קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו. וְאִם נָגַע בְּיָדוֹ בְּטִיט אוֹ בְּרֶפֶשׁ אֵין צָרִיךְ לִרְחֹץ רַק מָקוֹם הַמְלֻכְלָךְ בִּלְבַד. וְהֵינוּ אֲפִלּוּ לִתְפִלָּה: **(ז) נוֹטֵל יָדָיו.** וְהַנִּטְיָלָה הוּא (י) עַד הַפֶּרֶק, כְּמַאֲמָר לְעֵיל בְּסִימָן קכ"ח סָעִיף ו' [חַיֵּי אָדָם (כלל קמה ס"א) בְּשֵׁם אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד)]: **(ח) דְּכָל רֹב רְחִיצָה וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) שְׁנִתְקַשָּׁה עַל תֹּבֶת 'רב', וְגַם בְּהַגָּהַת מַיְמוֹנִי לֵיכָא תֹּבֶת רב עַיֵּן שָׁם: **ד (ט) וְנָהֲגוּ בָּזֶה לְהַחְמִיר.** וְאִם פָּנָיו מְלֻכְלָךְ קָצַת אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ לִפְלוּחַ עַל עֵינָיו, (יא) יָכוֹל לְלַחְלֵחַ אֶצְבָּעוֹ בְּמַיִם וְלִרְחֹץ, בְּמָקוֹם הַלִּכְלוּךְ אוֹ בִּכְדֵי לְהַעֲבִיר הַלִּפְלוּף, רַק יִזָּהֵר שֶׁלֹּא לִרְחֹץ רַק מָקוֹם הַמְלֻכְלָךְ בִּלְבַד: **(י) שֶׁהִיא קָצַת רְפוּאָה.** אֲבָל מִשּׁוּם (יב) רְפוּאָה גְּמוּרָה מֻתָּר לִרְחֹץ בְּמָקוֹם (יג) שֶׁאֵין אִסּוּר מִשּׁוּם רְפוּאָה בְּשַׁבָּת [עַל דֶּרֶךְ שֶׁנִּתְבָּאַר בְּסִימָן שכ"ח (ס"ט)], דְּלֹא גָּרַע מִמִּי שֶׁבָּא מִן הַדֶּרֶךְ וְרַגְלָיו כֹּהוֹת: **(יא) פִּיו.** שֶׁמָּא יִבְלַע קְצָת שֶׁעוֹסֵק תָּמִיד בִּתְפִלּוֹת וּפִיּוּטִים הֲרֵי הוּא מְשַׁמֵּר יָדָיו וְאֵין צָרִיךְ לִטֹּל מַחְדָּשׁ (אם לֹא שֶׁעָשָׂה צְרָכָיו אוֹ שֶׁהֵטִיל מַיִם בֵּינְתַיִם), וְדִמְיָא שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רל"ג סָעִיף קָטָן ח' עַיֵּן שָׁם: **(יב)** כֵּן מוֹכֵחַ מֵאַחֲרוֹנִים, **וְהֵיינוּ אִם אֵינוֹ מְלֻכְלָךְ לְמַעְלָה מִמָּקוֹם זֶה:** **(י)** וְאַף דִּפְרֵי מְגַדִּים (א"א ס"א) מְצַדֵּד דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים דֵּי עַד קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו, עַיֵּנְתִּי בְּמִשְׁה אֶפְרַיִם (אלף למטה ס"ק) שֶׁכָּתַב דְּכֵיוָן דִּבְמִשְׁה מֹשֶׁה (סי' תתנא) כָּתַב כֵּן שֶׁמְּפֻנֶּה הָעִתִּיק הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) לְדִינָא, אֵין לְזוּז מִדְּבָרָיו, וְאַחַר כָּל זֶה הֲלֹא הָרְחִיצָה הַזֹּאת אֵינָהּ לְתַעֲנוּג וְלֵיכָא אִסּוּר בָּזֶה: **ד (יג)** בַּ"ח (ס"ג) וּמִשְׁה אֶפְרַיִם (ס"ג) וְהַגְּרַ"ז (ס"ג) וּשְׁאַרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): **(יג) וְהֵיינוּ שֶׁעַל יְדֵי חֹלִי הָעַיִן נִמְשָׁךְ הַכֹּאֵב לְכָל הַגּוּף, אוֹ דְּמֵירֵי בְּסַכָּנַת אִבּר, אוֹ סְתָם חֹלִי כָּל הַגּוּף אַף שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, דַּהֲתַר בְּכָל זֶה לַעֲשׂוֹת רְפוּאָה שֶׁאֵין בָּהּ מְלָאכָה** וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שכ"ח (ס"ז), רַק דְּסָקְלָא דַּעְתֵּיהּ דִּלְתֹסֶר מִשּׁוּם רְחִיצָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, קָא מַשְׁמַע לַן דְּשָׁרֵי, וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף סָעִיף ט', **אֲבָל מִשּׁוּם חֹלִי עֵינוֹ בִּלְבַד כָּל זְמַן שֶׁאֵין בּוֹ הַפְרָטִים הַמְבֹאָרִים בְּסִימָן שכ"ח סָעִיף ט', אֵין מְחַלְּלִין בִּשּׁוּם מְלָאכָה אֲפִלּוּ שְׁבוּת** מִשּׁוּם גְּזֵרָה דִּשְׁחִיקַת סַמָּנִים, וּכְדִמּוּכָח שָׁם בְּסָעִיף כ' וכ"א [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּמִשְׁה אֶפְרַיִם (שם)]:

(ג) לְבוּשׁ וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) בְּסִימָן תרי"ד בְּרֹאשׁוֹ, וְכֵן כָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה (שם סק"א) בְּשֵׁם שִׁבְלֵי הַלֶּקֶט (סי' שי"ג) וְכֵן כָּתַב מַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם סק"א) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ מָנוֹחַ (פ"ג ה"ט): **(ד)** מֹשֶׁה אֶפְרַיִם (ס"ב) שָׁנוּ לְכִתְחִלָּה לָחֹשׁ לְדַעַת הַבַּ"ח (ס"א) וְהַטַּ"ז (סק"א) וְהַפְּרִי חָדָשׁ שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה, וּלְדַעְתָּם הָא דְּקָאָמַר הַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁלֹּא אִסְרוּ אֶלָּא רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג וְאָתֵי רַק לְאַפּוּקֵי הֵיכִי דִּרְחִיצָה הָיָה רַק לְהַעֲבִיר הַלִּכְלוּךְ: **ב (ה)** וְגַם דִּסְתָם יָדַיִם מְלֻכְלָכוֹת הֵן בַּבֹּקֶר, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ נִזְהָר כָּל הַלַּיְלָה מִפְּגַע בֵּית הַסְּתָרִים [טוּר]: **ג (ו)** וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם). **וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהָא יְהֵא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל מוֹסָף וּמִנְחָה וּנְעִילָה. וּמִשּׁוּם שְׁאָר דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה כְּגוֹן תְּפִלּוֹת וּפִיּוּטִים שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים אוֹ מִשּׁוּם לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר בִּלְבַד, כְּבָר כָּתַב דָּטוֹב שֶׁיִּשְׁפְּשֵׁף כְּדֵי לְהוֹצִיא נַפְשִׁיהּ מִפְּלֻגְתָּא,** [1]וְזֶהוּ דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְהָרַבָּה אַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בְּסִימָן תקנ"ד בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד"ה ואם) **מַה שֶּׁהֵבִיא דַּעַת וְשָׁב הַכֹּהֵן** (סי' ג) **בְּעִנְיַן זֶה:** **(ח)** אַף דְּדַעַת הַרַּ"ן (ב. ד"ה והו') הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה וגב') מַשְׁמַע דְּכִשְׁבִיל תְּפִלָּה בִּלְבַד גַּם כֵּן יֵשׁ לוֹ לִטֹּל יָדָיו, מִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה הֶחְמִיר הַבַּיִת יוֹסֵף. וּבְפָרָט בִּזְמַנֵּינוּ שֶׁאָנוּ כָּל הַיּוֹם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת יֵשׁ לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת דְּכִשְׁבִיל

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סי' תרי"ד ס"א) כתב שברחיצה כל שאינו מתכוין לתענוג מותר, ואינו דומה לסיכה, ולא כתב להחמיר בזה. **ב]** וּבשו"ע הרב (ס"ד) סובר כהאוסרים ליטול ידיו כל שלא קינח ושפשף, ומ"מ הביא העצה שישפשף בידו ואז יוכל ליטול ידיו קודם ברכת אשר יצר. **ג]** וכן הוא דעת שו"ע הרב (ס"ה).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(יב) לְהַקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו אוֹ רַבּוֹ אוֹ (יג) מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה אוֹ לְצָרְכֵי מִצְוָה, (יד) יָכוֹל לַעֲבֹר בַּמַּיִם עַד צַוָּארוֹ, בֵּין בַּהֲלִיכָה (טו) בֵּין בַּחֲזָרָה, [ל]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא יָדָיו מִתַּחַת שְׂפַת חֲלוּקוֹ לְהַגְבִּיהַּ שׁוּלֵי חֲלוּקוֹ (טז) עַל זְרוֹעוֹ. [מ]וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַמַּיִם רוֹדְפִים, דְּאִם כֵּן אַף בְּחֹל אָסוּר מִפְּנֵי הַסַּכָּנָה, אֲפִלּוּ אִם אֵינָם מַגִּיעִים אֶלָּא (יז) עַד (ז) מָתְנַיִם: ו [נ]הָא דְּשָׁרֵי לַעֲבֹר בְּגוּפוֹ בַּמַּיִם לְדָבָר מִצְוָה, דַּוְקָא לַעֲבֹר בְּגוּפוֹ בַּמַּיִם עַצְמָן, (יח) אֲבָל לַעֲבֹר (ח) (יט) בִּסְפִינָה קְטַנָּה, *)יֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר: ז [כ]הָרַב אָסוּר לַעֲבֹר בַּמַּיִם כְּדֵי לֵילֵךְ אֵצֶל (ט) תַּלְמִידוֹ: ח [ע]הוֹלֵךְ לִשְׁמֹר פֵּרוֹתָיו, מֻתָּר לַעֲבֹר בַּמַּיִם (כא) בַּהֲלִיכָה פ[פ]אֲבָל לֹא בַּחֲזָרָה. הַגָּהּ: וְכָל מָקוֹם דְּמֻתָּר לַעֲבֹר בַּמַּיִם, (כב) אֲפִלּוּ הָיָה לוֹ דֶּרֶךְ שֶׁיָּכוֹל לְהַקִּיף בַּיַּבָּשָׁה מֻתָּר לַעֲבֹר, דְּלִמְעֵט בְּהִלּוּךְ עָדִיף (י) טְפֵי (אור זרוע (מ״ב סי׳ רעז)): ט [צ]אָסוּר לְהִטַּטְנֵן בְּכֵלִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם מַיִם אֲפִלּוּ (כד) הֵם חֲסֵרִים, בֵּין שֶׁל חֶרֶס בֵּין שֶׁל מַתֶּכֶת, אֲבָל אִם הֵם רֵיקִים מֻתָּר, [ר]וְכֵן בְּפֵרוֹת וּבְתִינוֹק. הַגָּהּ: וְאָסוּר (יא) לִשְׁרוֹת מַפָּה מִבְּעוֹד יוֹם וְלַעֲשׂוֹתָהּ כְּמִין כֵּלִים נְגוּבִים וּלְהִטַּטְנֵן בָּהּ בְּיוֹם כִּפּוּר, דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא לֹא תִּנָּגֵב יָפָה (כה) וְיָבוֹא לִידֵי סְחִיטָה (הגהות מיימוני פרק (ב׳) [ג׳] (פוסק ח) ומרדכי (ס״ מסכתן) וסמ״ק (מצוה רכ״ח) ומנהגים). הַחוֹלֶה רוֹחֵץ כְּדַרְכּוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְסֻכָּן (רמב״ם (סה ס״ג)):

י (יג) שׁ[כ]לָה (כו) כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם מֻתָּרֶת לְרָחֵץ פָּנֶיהָ: יא [ת]מִי שֶׁרָאָה קֶרִי בַּזְּמַן הַזֶּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, אִם לַח הוּא, מְקַנְּחוֹ בְּמַפָּה וְדַיּוֹ, וְאִם יָבֵשׁ הוּא (כז) אוֹ שֶׁנִּתְלַכְלֵךְ, (כח) רוֹחֵץ מְקוֹמוֹת הַמְלֻכְלָכִים בּוֹ לְבַד וּמִתְפַּלֵּל. (כט) וְאָסוּר לְרָחֵץ גּוּפוֹ אוֹ לִטְבֹּל, (ל) [א]אַף עַל פִּי שֶׁבִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה הוּא רָגִיל לִטְבֹּל לַתְּפִלָּה: יב * [ב]בַּזְּמַן הַזֶּה אָסוּר לְאִשָּׁה (יג) לִטְבֹּל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, אֲפִלּוּ הִגִּיעַ זְמַן טְבִילָתָהּ (לא) בּוֹ בַּיּוֹם:

ל מִימְרָא דְּרַב וּשְׁמוּאֵל שָׁם וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה מתחת) דְּאֵינוֹ נִרְאֶה כְּמִלְבּוּשׁ אֶלָּא כְּנוֹשְׂאוֹ עַל כְּתֵפָיו. מ שָׁם וּכְאַבָּיֵי. נ טור בְּשֵׁם בַּעַל הֶהָלָכוֹת גְּדוֹלוֹת. *) (דְּהַיְנוּ עֶשׂוּ חִזּוּק לִדְבָרֵיהֶם שֶׁאֵין לָהּ סָמָךְ מִן הַתּוֹרָה יוֹתֵר מִשֶּׁל תּוֹרָה בֵּית יוֹסֵף) (ד״ה וכתב בה״ג). ס בְּעַיָּא שָׁם וְלֹא אֵיפְשִׁיטָא וּפְסָקוֹ הַפּוֹסְקִים לְחוּמְרָא. ע בְּרִיְיתָא שָׁם. פ מִדְּרַב יוֹסֵף וְאַבַּיֵי שָׁם. צ שָׁם ע״ח (ע״א) וּכְאַבַּיֵי. ק שָׁם וּכְרַב אַשִׁי. ר כְּרַב יְהוּדָה וְרִבָּה שָׁם. ש מִשְּׁנָה שָׁם (עג:) וּכְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר (עח:) הַסְּכָמַת הַפּוֹסְקִים. ת רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ (ה״ג). א וְסֵיַּם שָׁם כֵּיוָן שְׁבָטְלָה תַּקָּנָה זוֹ. ב צִיּוּנֵיהוּ לְעֵיל סִימָן תקנ״ד (אות מ).

בְּאוּר הֲלָכָה

יב * **בַּזְּמַן הַזֶּה אָסוּר לְאִשָּׁה וְכוּ' בּוֹ בַּיּוֹם.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לא).

וְדַוְקָא הֵם שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּטָהֳרוֹת הָיָה צָרִיךְ לִטְבֹּל מִיָּד כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁמְאוּ הַטָּהֳרוֹת, אֲבָל הַשְׁתָּא דְּהַטְבִּילָה אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא לְטָהֳרָה לְבַעְלָהּ, **יְכוֹלָה הִיא לְרָחֵץ וְלָחוֹף עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים וְחוֹפְפָת מֵעַט גַּם לְמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים, מִשּׁוּם דְּצָרִיךְ חֲפִיפָה סְמוּךְ לְטְבִילָה** [תּוֹסְפוֹת בְּבֵיצָה י״ח עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל כָּל עֵין שָׁם]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּגִרוֹנוֹ: **ה** (יב) **לְהַקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו אוֹ רַבּוֹ וְכוּ'.** וְדַוְקָא (יג) **מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ** בְּחָכְמָה אוֹ לְצָרְכֵי מִצְוָה, אֲבָל לֹא לְשׁוּם דָּבָר אַחֵר. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסוֹף סָעִיף ח׳ וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס״ק כב): **(יד) יָכוֹל לַעֲבֹר וְכוּ'.** וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם אִסּוּר רְחִיצָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כֵּיוָן דְּהוּא לְדָבָר מִצְוָה וְאֵינוֹ מְכַוֵּן כְּלָל לְהֶנָּאַת רְחִיצָה: **(טו) בֵּין בַּחֲזָרָה.** דְּאִם לֹא כֵּן אַתָּה מַכְשִׁילוֹ לָעָתִיד לָבוֹא שֶׁלֹּא יִרְצֶה שׁוּב לֵילֵךְ [גְּמָרָא (עז:)]: **(טז) עַל זְרוֹעוֹ.** דְּעַל יְדֵי זֶה (טז) אֵינוֹ נִרְאֶה כְּמִלְבּוּשׁ אֶלָּא כְּנוֹשְׂאָהּ עַל כְּתֵפוֹ, וְאָמַר מַר הַיּוֹצֵא בְּטַלִּית מְקֻפֶּלֶת בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת [רַשׁ״י (שם ד״ה מתחת)]: **(יז) עַד מָתְנַיִם.** לָאו דַּוְקָא, (יז) אֶלָּא מֵעַט לְמַעְלָה מֵהֶם: **ו (יח) אֲבָל לַעֲבֹר וְכוּ'.** דְּרְחִיצָה (יח) שֶׁאֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הִתִּירוּ, אֲבָל לְשׁוּט דְּאָסוּר בְּכָל שַׁבְּתוֹת הַשָּׁנָה לֹא הִתִּירוּ. (יט) וְעוֹד דִּרְחִיצָה שֶׁאנִי שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי שִׁנּוּי דְּהַיְנוּ מַה שֶּׁאֵינוֹ מוֹצִיא יָדוֹ מִתַּחַת חֲלוּקוֹ וְאֵית לֵיהּ הֵיכְרָא וְכַנַּ״ל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשִׂיטָה שֶׁאֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הָכִי שָׁם וְיֵשׁ גְּזֵרָה שֶׁמָּא יַעֲשֶׂה חֲבִית שֶׁל שִׂיטִין לְשׁוּט עֲלֶיהָ. וַאֲפִלּוּ אֵין הָעִכּוּ״ם הַמּוֹלִיכָהּ עוֹשֶׂה מְלָאכָה בָּזֶה בַּעֲבוּר יִשְׂרָאֵל (כ) גַּם כֵּן אֵין לְהָקֵל: **(יט) בִּסְפִינָה קְטַנָּה.** וְכָל שֶׁכֵּן לְשׁוּט מַשָּׁא דְּאָסוּר: **ז (כ) הָרַב אָסוּר וְכוּ'.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״א: **ח (כא) בַּהֲלִיכָה.** מִשּׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן: **(כב) אֲפִלּוּ הָיָה לוֹ דֶּרֶךְ וְכוּ' מֻתָּר לַעֲבֹר.** א[ו]וְהָאַחֲרוֹנִים (כפ) הִסְכִּימוּ דְּמוּטָב לְהַקִּיף וְלֹא לַעֲבֹר: **ט (כג) לַח.** לָאו דַּוְקָא בְּיָדַיִם, אֶלָּא אֲפִלּוּ לֵישֵׁב [וְהַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טוֹפֵחַ עַל מְנָת לְהַטְפִּיחַ עוֹבֵר הַלַּחְלוּחִית (כנ) וּמִתְעַנֵּג, וּלְהָכִי אָסוּר], גְּמָרָא (עח:): **(כד) הֵם חֲסֵרִים.** וְכָל שֶׁכֵּן מְלֵאִים, שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ שֶׁיִּתְּזוּ הַמַּיִם עָלָיו: **(כה) וְיָבוֹא לִידֵי סְחִיטָה.** אֲבָל (כנ) מֻתָּר לְקַנֵּחַ יָדָיו וְרַגְלָיו עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר בְּמַפָּה וּלְמָחָר מַעֲבִירָהּ עַל עֵינָיו (כד) דְּהִיא עֲדַיִן לַחָה קְצָת מִקְּנוּחַ יָדַיִם דְּאָתְמוֹל, דְּבָזֶה לֹא חָיְשִׁינַן לִסְחִיטָה: **י (כו) כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם.** אַחַר נְשׁוּאֶיהָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְגַּנֶּה עַל בַּעְלָהּ. כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קמה סט״ז) נִרְאֶה שֶׁזֶּה הָיָה בִּזְמַנֵּיהֶם שֶׁלֹּא הָיוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כָּל הַיּוֹם, [ב]אֲבָל בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה אוֹתָהּ כָּל הַיּוֹם לֹא שָׁמַעְתִּי שֶׁנּוֹהֲגִין בָּזֶה הֶתֵּר: **יא (כז) אוֹ שֶׁנִּתְלַכְלֵךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּתְלַכְלֵךְ מִזֶּה בְּשָׂרוֹ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת: **(כח) רוֹחֵץ מְקוֹמוֹת וְכוּ'.** הַיְנוּ שֶׁרוֹחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּיָדָיו, וְלֹא בְּבֶגֶד, שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי סְחִיטָה [אַחֲרוֹנִים]: **(כט) וְאָסוּר לְרָחֵץ גּוּפוֹ.** הַיְנוּ בְּשָׂרוֹ (כה) לִשְׁפּוֹךְ עָלָיו תְּשֵׁעָה קַבִּין מַיִם אֲפִלּוּ מִי שֶׁנּוֹהֵג כָּךְ בְּשָׂרוֹ יְמוֹת הַשָּׁנָה וְכוּ'. דְּבַזְּמַן הַזֶּה אֵין צָרִיךְ טְבִילָה לְבַעַל קֶרִי מִדִּינָא לֹא לְדִבְרֵי תוֹרָה וְלֹא לִתְפִלָּה כִּדְלָעֵיל בְּסִימָן פ״ח (ס״א), וְאֵין לְהַתִּיר מִשּׁוּם זֶה אִסּוּר רְחִיצָה: **יב (לא) בּוֹ בַּיּוֹם.** וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְשֵׁם תַּשְׁמִישׁ דְּזֶה בְּלָאו הָכִי אָסוּר, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁתְּהֵא טְהוֹרָה גַּם כֵּן אָסוּר. וְאִשָּׁה שֶׁלּוֹבֶשֶׁת לְבָנִים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, (כו) מֻתֶּרֶת (כז) לִרְחֹץ מֵעַט בֵּין יַרְכוֹתֶיהָ. וְלֹא תִּרְחַץ בְּבֶגֶד כִּי אִם בְּיָדָיו, שֶׁלֹּא תָּבוֹא לִידֵי סְחִיטָה:

בַּאֵר הֵיטֵב

ה (ו) שֶׁגָּדוֹל. מִשְׁמַע דִּכְשָׁוִין, אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): (ז) מָתְנַיִם. לְאוֹ דַּוְקָא אֶלָּא מֵעַט לְמַעְלָה מֵהֶם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו): **ו** (ח) בִּסְפִינָה. עַיֵּן בְּטוּר מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם בַּעַל הֶהָלָכוֹת גְּדוֹלוֹת. וְעַיֵּן אַחֲרוֹנִים מַה שֶּׁהִקְשׁוּ עָלָיו. וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי: **ז** (ט) תַּלְמִידוֹ. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְתַלְמִיד לֵילֵךְ, מֻתָּר לְרַבּוֹ לֵילֵךְ אֵצְלוֹ. ט״ז (סק״ו). וּבִלְבוּשׁ לֹא כָּתַב כֵּן עַיֵּן שָׁם: **ח** (י) טְפֵי. וּב״ח (סי״ח) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (על הסמ״ג במלאכת דש) כָּתַב שֶׁיִּקּוּף, וְכֵן דַּעַת אַחֲרוֹנִים: **ט** (יא) לִשְׁרוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְקַנֵּחַ יָדָיו וְרַגְלָיו עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר בְּמַפָּה וּלְמָחָר מַעֲבִירָהּ עַל עֵינָיו, דְּבָזֶה לֹא חָיְשִׁינַן לִסְחִיטָה. הָרִי״ף (ב.): **י** (יב) כְּלָה. וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּרַשׁ״י בִּכְתֻבּוֹת דַּף ד׳ עַמּוּד א׳ (ד״ה כלו), מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) יב). וְעַיֵּן בְּמִרְדְּכִי דְּמוֹעֵד קָטָן (סי׳ תתקכד) שֶׁהִקְשָׁה כֵּן לְרַשׁ״י וְתֵרַץ, עַיֵּן שָׁם: **יב** (יג) לְטָבְלָ. נִרְאֶה לִי דְּהַלּוֹבֶשֶׁת לְבָנִים, מֻתֶּרֶת לִרְחֹץ מֵעַט בֵּין יַרְכוֹתֶיהָ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב יג) עַיֵּן שָׁם:

בְּאוּר הֲלָכָה

יב * **בַּזְּמַן הַזֶּה אָסוּר לְאִשָּׁה וְכוּ' בּוֹ בַּיּוֹם.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לא).

וְדַוְקָא הֵם שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּטָהֳרוֹת הָיָה צָרִיךְ לִטְבֹּל מִיָּד כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁמְאוּ הַטָּהֳרוֹת, אֲבָל הַשְׁתָּא דְּהַטְבִּילָה אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא לְטָהֳרָה לְבַעְלָהּ, **יְכוֹלָה הִיא לְרָחֵץ וְלָחוֹף עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים וְחוֹפְפָת מֵעַט גַּם לְמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים, מִשּׁוּם דְּצָרִיךְ חֲפִיפָה סְמוּךְ לְטְבִילָה** [תּוֹסְפוֹת בְּבֵיצָה י״ח עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל כָּל עֵין שָׁם]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּגִרוֹנוֹ: **ה** (יב) **לְהַקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו אוֹ רַבּוֹ וְכוּ'.** וְדַוְקָא (יג) **מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ** בְּחָכְמָה אוֹ לְצָרְכֵי מִצְוָה, אֲבָל לֹא לְשׁוּם דָּבָר אַחֵר. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסוֹף סָעִיף ח׳ וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס״ק כב): **(יג) מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ.** אֲבָל (טו) בְּשָׁוִין, אָסוּר: **(יד) יָכוֹל לַעֲבֹר וְכוּ'.** וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם אִסּוּר רְחִיצָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כֵּיוָן דְּהוּא לְדָבָר מִצְוָה וְאֵינוֹ מְכַוֵּן כְּלָל לְהֶנָּאַת רְחִיצָה: **(טו) בֵּין בַּחֲזָרָה.** דְּאִם לֹא כֵּן אַתָּה מַכְשִׁילוֹ לָעָתִיד לָבוֹא שֶׁלֹּא יִרְצֶה שׁוּב לֵילֵךְ [גְּמָרָא (עז:)]: **(טז) עַל זְרוֹעוֹ.** דְּעַל יְדֵי זֶה (טז) אֵינוֹ נִרְאֶה כְּמִלְבּוּשׁ אֶלָּא כְּנוֹשְׂאָהּ עַל כְּתֵפוֹ, וְאָמַר מַר הַיּוֹצֵא בְּטַלִּית מְקֻפֶּלֶת בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת [רַשׁ״י (שם ד״ה מתחת)]: **(יז) עַד מָתְנַיִם.** לָאו דַּוְקָא, (יז) אֶלָּא מֵעַט לְמַעְלָה מֵהֶם: **ו (יח) אֲבָל לַעֲבֹר וְכוּ'.** דְּרְחִיצָה (יח) שֶׁאֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הִתִּירוּ, אֲבָל לְשׁוּט דְּאָסוּר בְּכָל שַׁבְּתוֹת הַשָּׁנָה לֹא הִתִּירוּ. (יט) וְעוֹד דִּרְחִיצָה שֶׁאנִי שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי שִׁנּוּי דְּהַיְנוּ מַה שֶּׁאֵינוֹ מוֹצִיא יָדוֹ מִתַּחַת חֲלוּקוֹ וְאִית לֵיהּ הֵיכְרָא וְכַנַּ״ל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשִׂיטָה שֶׁאֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הָכִי שָׁם וְיֵשׁ גְּזֵרָה שֶׁמָּא יַעֲשֶׂה חֲבִית שֶׁל שִׂיטִין לְשׁוּט עֲלֶיהָ. וַאֲפִלּוּ אֵין הָעִכּוּ״ם הַמּוֹלִיכָהּ עוֹשֶׂה מְלָאכָה בָּזֶה בַּעֲבוּר יִשְׂרָאֵל (כ) גַּם כֵּן אֵין לְהָקֵל: **(יט) בִּסְפִינָה קְטַנָּה.** וְכָל שֶׁכֵּן לְשׁוּט מַשָּׁא דְּאָסוּר: **ז (כ) הָרַב אָסוּר וְכוּ'.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״א: **ח (כא) בַּהֲלִיכָה.** מִשּׁוּם הֶפְסֵד מָמוֹן: **(כב) אֲפִלּוּ הָיָה לוֹ דֶּרֶךְ וְכוּ' מֻתָּר לַעֲבֹר.** א[ו]וְהָאַחֲרוֹנִים (כפ) הִסְכִּימוּ דְּמוּטָב לְהַקִּיף וְלֹא לַעֲבֹר: **ט (כג) לַח.** לָאו דַּוְקָא בְּיָדַיִם, אֶלָּא אֲפִלּוּ לֵישֵׁב [וְהַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טוֹפֵחַ עַל מְנָת לְהַטְפִּיחַ עוֹבֵר הַלַּחְלוּחִית (כנ) וּמִתְעַנֵּג, וּלְהָכִי אָסוּר], גְּמָרָא (עח:): **(כד) הֵם חֲסֵרִים.** וְכָל שֶׁכֵּן מְלֵאִים, שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ שֶׁיִּתְּזוּ הַמַּיִם עָלָיו: **(כה) וְיָבוֹא לִידֵי סְחִיטָה.** אֲבָל (כנ) מֻתָּר לְקַנֵּחַ יָדָיו וְרַגְלָיו עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר בְּמַפָּה וּלְמָחָר מַעֲבִירָהּ עַל עֵינָיו (כד) דְּהִיא עֲדַיִן לַחָה קְצָת מִקְּנוּחַ יָדַיִם דְּאָתְמוֹל, דְּבָזֶה לֹא חָיְשִׁינַן לִסְחִיטָה: **י (כו) כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם.** אַחַר נְשׁוּאֶיהָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְגַּנֶּה עַל בַּעְלָהּ. כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קמה סט״ז) נִרְאֶה שֶׁזֶּה הָיָה בִּזְמַנֵּיהֶם שֶׁלֹּא הָיוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כָּל הַיּוֹם, [ב]אֲבָל בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה אוֹתָהּ כָּל הַיּוֹם לֹא שָׁמַעְתִּי שֶׁנּוֹהֲגִין בָּזֶה הֶתֵּר: **יא (כז) אוֹ שֶׁנִּתְלַכְלֵךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּתְלַכְלֵךְ מִזֶּה בְּשָׂרוֹ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת: **(כח) רוֹחֵץ מְקוֹמוֹת וְכוּ'.** הַיְנוּ שֶׁרוֹחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּיָדָיו, וְלֹא בְּבֶגֶד, שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי סְחִיטָה [אַחֲרוֹנִים]: **(כט) וְאָסוּר לְרָחֵץ גּוּפוֹ.** הַיְנוּ בְּשָׂרוֹ (כה) לִשְׁפּוֹךְ עָלָיו תְּשֵׁעָה קַבִּין מַיִם אֲפִלּוּ מִי שֶׁנּוֹהֵג כָּךְ בְּשָׂרוֹ יְמוֹת הַשָּׁנָה וְכוּ'. דְּבַזְּמַן הַזֶּה אֵין צָרִיךְ טְבִילָה לְבַעַל קֶרִי מִדִּינָא לֹא לְדִבְרֵי תוֹרָה וְלֹא לִתְפִלָּה כִּדְלָעֵיל בְּסִימָן פ״ח (ס״א), וְאֵין לְהַתִּיר מִשּׁוּם זֶה אִסּוּר רְחִיצָה: **יב (לא) בּוֹ בַּיּוֹם.** וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְשֵׁם תַּשְׁמִישׁ דְּזֶה בְּלָאו הָכִי אָסוּר, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁתְּהֵא טְהוֹרָה גַּם כֵּן אָסוּר. וְאִשָּׁה שֶׁלּוֹבֶשֶׁת לְבָנִים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, (כו) מֻתֶּרֶת (כז) לִרְחֹץ מֵעַט בֵּין יַרְכוֹתֶיהָ. וְלֹא תִּרְחַץ בְּבֶגֶד כִּי אִם בְּיָדָיו, שֶׁלֹּא תָּבוֹא לִידֵי סְחִיטָה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (ז) אַחֲרוֹנִים: **(מו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(מז)** וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים **שְׁכָתְבוּ טַעַם אַחֵר, דְּהִצְרִיכוּ לַעֲשׂוֹת שִׁנּוּי שֶׁלֹּא יוֹצִיא יָדוֹ מִתַּחַת שְׂפַת חֲלוּקוֹ (אֲפִלּוּ לְהַגְבִּיהַּ חֲלוּקוֹ מֵעַל כְּתֵפוֹ שֶׁעוֹשִׂין כָּל עוֹבְרֵי הַמַּיִם בְּחֹל) כְּדֵי שֶׁעַל יָדֵי הַשִּׁנּוּי יִזְכֹּר שֶׁהַיּוֹם אֵינוֹ חֹל וְלֹא יָבוֹא לִסְחֹט אֶת בִּגְדָיו,** וְטַעַם זֶה סָתַם הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסִימָן ש״א סָעִיף ד׳ וְהוּא סוֹתֵר בָּזֶה אֶת עַצְמוֹ, וְזֶהוּ שֶׁרָמַז שָׁם בַּעַל הַגָּהָ״ה **שֶׁכָּתַב** וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תרי״ג סָעִיף ה׳: **(מ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וְכֵן מִשְׁמַע מַהֲגָהָ״א שֶׁהִסְכִּים לִדְבָרָיו וְעַיֵּן ט״ז (סק״ה): **ו (מ)** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב בה״ג): **(מ)** ט״ז (סק״ד). וְעוֹד טַעַם דִּרְחִיצָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל תַּעֲנוּג אֵינוֹ אָסוּר כָּל כָּךְ מַה שֶּׁאֵין כֵּן שִׂיטָה [בַּ״ח (ס״ז) וְהַגְּרִ״א]: **(נ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח). וְעַיֵּן **בְּפֶרִי מִגְדִּים** (א״א סק״ח) **שֶׁכָּתַב דְּלַעֲבֹר בִּסְפִינָה קְטַנָּה בְּשַׁבָּת לְצֹרֶךְ מְנִין עֲשָׂרָה יֵשׁ לוֹמַר דְּאָסוּר,** וְעַיֵּן לְעֵיל **סוֹף סִימָן של״ט בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה** (סק״ח) **וּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם** (ס״ק לו) **מְעַנְיֵן זֶה: ח (כא)** רַשַׁ״ל (על הסמ״ג מלאכת דש) וּבַ״ח (ס״ח) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וְטַ״ז (סק״ח): **ט (כב)** רַשַׁ״ל (עח. ד״ה על גבי): **(נא)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) בְּשֵׁם הַרִי״ף (ב.): **(נב)** רַשַׁ״ל (שם ד״ה מטפחת): **יא (נג)** אַחֲרוֹנִים: **יב (נד)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נה)** דְּהוּא רְחִיצָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל תַּעֲנוּג רַק לְמִצְוָה וְשָׁרֵי וְכַנַּ״ל:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן פסק בשו״ע הרב (סי״ג). **ב]** ובשו״ע הרב (סי״ח) פסק בסתם שהכלה מותרת לרחוץ פניה, ולא חילק בין הזמנים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah